

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 25 september 1940 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om inställande år 1940 av mönstring, som avses i § 32 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443).

Genom en den 20 september 1940 dagtecknad, till tredje särskilda utskottet hänvisad proposition, nr 31, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för nämnda dag föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Förordning

om inställande år 1940 av mönstring, som avses i § 32 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443).

Härigenom förordnas, att mönstring, som avses i § 32 värnpliktslagen den 30 juni 1936, icke skall äga rum år 1940.

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för det framlagda förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Enligt § 32 värnpliktslagen skall mönstring, som i paragrafen omförmäles, varje år hållas med inskrivna värnpliktiga, med undantag av dem, som under årets lopp inskrivits eller varit i tjänstgöring såsom värnpliktiga eller som äro inskrivna å sjömanshus och inmönstrade till sjöfart.

Enligt bestämmelserna i samma paragraf skall mönstringen hållas inom varje rullföringsområde beträffande andra värnpliktiga än dem, som äro inskrivna å sjömanshus och tillhöra marinen eller flygvapnet; med värnpliktiga av sistnämnda kategori hålles mönstringen vid sjömanshus. Kallelse till

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1940. 11 saml. 3 avd. Nr 8—9. 1912 40

mönstring verkställes genom kungörelse, som skall uppläsas minst två gånger i kyrkorna och offentligen anslås inom vederbörande kommuner samt i erforderlig omfattning införas i en eller flera av ortens tidningar.

Mönstringen avser, enligt § 125 inskrivningsförordningen, att möjliggöra dels erforderliga rättelser i stamrulla och inskrivningsböcker, dels ock en beräkning av det antal värnpliktiga i olika årsklasser (klasser), som kan komma att inställa sig vid mobilisering, och skall, enligt § 126 samma förordning, hållas med till klass B hörande värnpliktiga under tiden från och med den 15 till och med den 31 oktober samt med övriga värnpliktiga under tiden från och med den 1 till och med den 30 november.

Enligt § 128, mom. 1 inskrivningsförordningen utfärdas kungörelse om mönstring av Konungens befallningshavande och enligt mom. 2 samma paragraf insänder rullförings-(sjörullförings-)befälhavare minst en månad före mönstringens början till Konungens befallningshavande uppgift å tider och ställen för mönstring.

Förevarande förslag är föranlett av en framställning från *chefen för armén*, vilken framställning biträtts av *chefen för marinen*.

Föredragande departementschefen, statsrådet Sköld, har i propositionen framhållit, att ett uppehållande av mönstringsskyldigheten under nuvarande förhållanden, med hänsyn till att så många värnpliktiga på grund av inkallelser äro befriade från mönstring, säkerligen icke skulle medföra en nytta som svarar mot kostnaderna och arbetet för mönstringen. Dessutom skulle det säkerligen bliva nödvändigt att, på sätt skedde beträffande 1939 års mönstring, dispensera från bötespåföljden för underlåten mönstring. Departementschefen har därför funnit sig böra tillstyrka, att för riksdagen framlägges ett författningsförslag av innehåll, att innevarande års mönstringsförrättning skall inställas. I anslutning därtill har departementschefen erinrat om att Kungl. Maj:t enligt beslut den 12 september 1940, i avvaktan på prövning av chefens för armén förevarande framställning, förordnat, ej mindre att sådan kungörelse, som avsåges i § 128 mom. 1 inskrivningsförordningen, tillsv vidare icke skulle utfärdas, än även att med insändande till länsstyrelserna från rullförings-(sjörullförings-)befälhavare av uppgift, som i mom. 2 samma paragraf omförmäldes, finge tillsv vidare anstå.

Utskottet.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda författningsförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 september 1940.

På tredje särskilda utskottets vägnar:

N. GÄRDE.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gärde, Tamm, Linder, Norman, Wistrand, Karl Johan Olsson, Ewerlöf, Strand, Olof Carlsson, John Gustavson, Sundvik* och *Verner Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Sandström, Hedlund* i Östersund, *Ryberg, Olsson* i Mellerud och *Barnekow*, fru *Nordgren*, herr *Westman*, fru *Ruth Gustafson* samt herrar *Landgren* och *Sundberg*.
